

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1403-34

Chișinău

17 01 2013

**Biroul Permanent
al Parlamentului
Republicii Moldova**

Se prezintă spre examinare, în regim prioritar, proiectul de lege „Pentru modificarea și completarea Legii nr. 20–XVI din 3 februarie 2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice”, elaborat de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 47 din 15 ianuarie 2013.

Anexă: Hotărârea Guvernului nr. 47 din 15 ianuarie 2013 – 2 ex.

Proiectul de lege pentru modificarea
și completarea Legii nr. 20–XVI din 3 februarie 2009
privind prevenirea și combaterea criminalității
informatice în limbile de stat și rusă – 1 ex

Nota informativă – 1 ex.

Prim-ministru

Vladimir FILAT

31 01 13 13

Parlamentul Republicii Moldova

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 47

din 15 ianuarie 2013

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
și completarea Legii nr. 20-XVI din 3 februarie 2009 privind
prevenirea și combaterea criminalității informatice**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 20-XVI din 3 februarie 2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul tehnologiei
informației și comunicațiilor

Pavel Filip

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 20-XVI din 3 februarie 2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Legea nr. 20-XVI din 3 februarie 2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 11-12, art.17), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 2 se completează cu următoarea noțiune:

„date referitoare la utilizatori-orice informație, sub forma de date informatice sau sub orice altă formă, deținută de un furnizor de servicii, referitoare la abonații acestor servicii, altele decât datele referitoare la trafic sau conținut, și care permit stabilirea: tipului de serviciu de comunicații utilizat, dispozițiilor tehnice luate în această privință și perioadei serviciului; identității, adresei poștale sau geografice, numărului de telefon al abonatului și oricărui alt număr de contact, precum și a datelor referitoare la facturare și plată, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii; oricărei alte informații referitoare la locul în care se găsesc echipamentele de comunicație, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii, precum și orice alte date care pot conduce la identificarea utilizatorului.”

2. Articolul 4:

la alineatul (2), sintagma „desfășoară activități operative de investigație” se substituie prin sintagma „efectuează măsuri speciale de investigații”;

la alineatul (5), sintagma „Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor” se substituie prin sintagma „Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor”.

3. Articolul 7 alineatul (1):

la litera d), cuvintele „precum și orice alte date care pot conduce la identificarea utilizatorului” se exclud;

la litera f), cuvintele „cel puțin 180 de zile calendaristice” se substituie prin cuvintele „180 de zile calendaristice”;

la litera g), cuvintele „cel puțin 90 de zile calendaristice” se substituie prin cuvintele „90 de zile calendaristice”.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice nr. 20 - XVI din 03 februarie 2009

Prezentul proiect a fost elaborat în vederea ajustării prevederilor Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice nr. 20 - XVI din 03 februarie 2009 (*Monitorul Oficial nr 11 - 12/17 din 26.01.2010*) la prevederile Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) (*JOCE L201/37 din 31 iulie 2002*) și Directivei 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE (*JOCE L105/54 din 13 aprilie 2006*) – măsură prevăzută la pct. 38 al Programului Național de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 130 din 24 februarie 2012.

Noile tehnologii digitale avansate sînt introduse la ora actuală în rețelele de comunicații electronice, ceea ce dă naștere la cerințe specifice de protecție a datelor cu caracter personal și a confidențialității utilizatorului.

Astfel, Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (*JOCE L281/31 din 23 noiembrie 1995*), document care dezvoltă și concretizează principiile Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, nr. 108 din 28 ianuarie 1981, în art. 6 statuează principiile referitoare la calitatea datelor, și anume, datele cu caracter personal trebuie să fie: *prelucrate în mod corect și legal; colectate în scopuri determinate și legitime și să nu mai fie prelucrate ulterior într-un mod incompatibil cu aceste scopuri; adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopurile pentru care sînt colectate și/sau prelucrate ulterior; exacte și dacă este necesar, actualizate; păstrate într-o formă ce nu permite identificarea persoanelor vizate pe o perioadă nu mai lungă decît este necesar în vederea atingerii scopurilor pentru care au fost colectate sau pentru care vor fi prelucrate ulterior*, principii transpuse și în art. 4 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08 iulie 2011.

În această ordine de idei, Directiva privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE, prevede în art. 6 că datele necesare pentru urmărirea și identificarea sursei unei comunicații, pentru identificarea destinației unei comunicații, pentru identificarea datei, a orei și a duratei unei comunicații, pentru identificarea echipamentului de comunicații al utilizatorilor sau la ce servește echipamentul acestora, și datele necesare pentru identificarea locației echipamentului de comunicație mobilă, se păstrează pe perioade de cel puțin **șase luni** și nu mai mult de doi ani de la data efectuării comunicației.

Avînd în vedere că Legea privind prevenirea și combaterea criminalității informatice stipulează termene ce nu se încadrează în limitele impuse de directiva menționată supra, se propune ajustarea acestora, stabilindu-se clar termenul maximal în care poate avea loc ingerința în viața privată a utilizatorilor de servicii de comunicații accesibile publicului larg, totodată creînd un cadru legislativ concis și previzibil, care să transpună prevederile art. 6 din Directiva 2006/24/CE.

O altă prevedere ce contravine principiilor de protecție a datelor cu caracter personal este cea stipulată la art. 7 alin. (1) lit. d) al Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, potrivit căreia, furnizorii de servicii sînt obligați să prezinte autorităților competente, în temeiul unei solicitări efectuate în condițiile legii, **orice alte date care pot conduce la**

identificarea utilizatorului. Aceasta deoarece presupune un volum excesiv de date cu caracter personal, fapt ce contravine principiilor de protecție a datelor cu caracter personal statuate de art. 5 al Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, art. 5 al Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și art. 4 al Legii nr. 133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Lipsa unei reglementări exhaustive, a acelor date necesare identificării utilizatorilor, face posibilă comiterea unor abuzuri în activitatea de reținere, prelucrare și utilizare a datelor stocate de furnizorii serviciilor de comunicații electronice.

Astfel, se propune expunerea în redacție nouă a articolului 7 alin. (1) lit. d) al Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice.

Implementarea acestui proiect nu necesită cheltuieli financiare.

Ajustarea legii propuse pentru modificare și completare va contribui esențial la realizarea condiționalităților fazei II a Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize pentru cetățenii Republicii Moldova.

Ministru

Pavel FILIP

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. 17/464 din 26.12 2012

La nr. 01/2029 din 21 decembrie 2012

**Ministerul Tehnologiei Informaționale
și Comunicațiilor**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege privind modificarea și completarea Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice nr. 20 - XVI din 03 februarie 2009.

Anexă: 3 file.

Director

Viorel CHETRARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul de lege a fost elaborat în scopul ajustării Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice nr. 20 - XVI din 03 februarie 2009 la prevederile Directivei 2002/58/CE, Directivei 2006/24/CE și Directivei 2002/58/CE fiind stipulată și ca măsură în Programul Național de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 130 din 24 februarie 2012.

Prevederile proiectului stabilesc clar termenul maximal în cadrul căruia poate avea loc ingerința în viața privată a utilizatorilor de servicii de comunicații accesibile publicului larg, conținutul datelor referitoare la utilizatori, aspecte ce vor contribui atât la evitarea unor abuzuri în activitatea de reținere, prelucrare și utilizare a datelor stocate de furnizorii serviciilor de comunicații electronice, cât și realizarea condițiilor necesare pentru faza II a Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană.

Totodată, proiectul necesită a fi coordonat cu Centrul de Armonizare a legislației care, potrivit pct. 5 din Hotărârea de Guvern nr. 190 din 21 februarie 2007, deține competența de a se expune asupra proiectelor actelor legislative elaborate în vederea implementării aquis – ului comunitar.

d. Suficiența argumentării. Nota informativă a proiectului justifică pe deplin necesitatea promovării proiectului.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva reponsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007, de către

Veronica Vition
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
24 Decembrie 2012

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD 2012, mun. Chișinău, str.31 August 1989, nr. 82
Tel.(3732) 23- 47- 95, fax.(3732) 23 47 97

MD 2012, mun. Кишинев, ул.31 Августа 1989, № 82
Tel.(3732) 23- 47- 95, факс (3732) 23 47 97

30.10.2012 Nr. 03/8777
La nr. 01/1675 din 12.10.2012

Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

Cu referire la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, expunem următoarele.

La art. I, în vederea aducerii în concordanță a prevederilor Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice cu cadrul normativ relevant, la art. 4 alin. (2), sintagma „desfășoară activități operative de investigații” se va substitui prin sintagma „efectuează măsuri speciale de investigații”, corespunzător terminologiei utilizate de Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații. La fel, la alin. (5) din articolul prenotat, sintagma „Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor” se va substitui prin sintagma „Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor”, potrivit art. 24 din Legea nr. 64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern. Această propunere este valabilă și pentru art. 7 alin. (1) din Legea nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007 comunicațiilor electronice.

La art. II, amendamentele propuse la Legea comunicațiilor electronice nu reprezintă altceva decât concretizarea drepturilor și atribuțiilor Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în calitate de organ de control al prelucrării datelor cu caracter personal, reflectate în Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Respectiv, se consideră inutilă dublarea prevederilor art. 19, 20, 21 și 26 din Legea prenotată. Or, aceasta reprezintă cadrul normativ cu caracter special în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

La pct. 2, propunerea de completare a art. 20 alin. (3) din Legea comunicațiilor electronice urmează a se vedea, în contextul precizării unde urmează să se asigure dreptul de acces personalului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (ex. art. 21 alin. (2) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal).

Vis-a-vis de propunerea completării Legii comunicațiilor electronice cu un nou capitol, se va reține că, reieșind din prevederile Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative (art. 33), capitolul nu poate fi structurat doar dintr-un singur articol.

Nota informativă justifică faptul că proiectul prezentat spre examinare are drept scop ajustarea prevederilor Legii privind prevenirea și combaterea

448 / 01.11.12

criminalității informatice și Legii comunicațiilor electronice la prevederile Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice și Directivei 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice. Prin urmare, acesta necesită a fi coordonat și cu Centrul de armonizare a legislației. Or, în conformitate cu pct. 5 din Regulamentul Centrului de armonizare a legislației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 190 din 21 februarie 2007, de competența acestuia este de a se expune asupra proiectelor actelor legislative și normative, cu relevanță comunitară, elaborate de autoritățile administrației publice centrale, emițînd, în ultima instanță, *declarația de compatibilitate a proiectului de act legislativ și normativ cu legislația comunitară*.

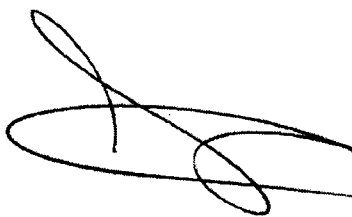
În general, considerăm oportună examinarea oportunității revizuirii cadrului normativ relevant domeniului comunicațiilor electronice, în vederea ajustării cu actele comunitare enunțate și promovarea unor amendamente ample pe acest segment, dar nu numai a celor ce vizează posibilitatea de intervenție efectivă a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în domeniul comunicațiilor electronice. Or, Legea privind protecția datelor cu caracter personal, garantează autorității respective suficiente pîrghii de intervenție la capitolul controlului legalității prelucrării datelor cu caracter personal.

De asemenea, proiectul de act normativ va fi supus și *expertizei anticorupție* pentru a se verifica dacă corespunde standardelor anticorupție naționale și internaționale, precum și pentru a preveni apariția de noi reglementări care favorizează sau pot favoriza corupția.

Subsecvent, proiectul necesită a fi coordonat cu Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Serviciul de Informații și Securitate (autorități cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii criminalității informatice – art. 4 din Legea privind prevenirea și combaterea criminalității informatice), etc. Nota informativă necesită a fi semnată de către conducătorul autorității responsabile de promovarea proiectului, iar setul de materiale prezentate spre examinare urmează a fi completat cu actul de aprobare.

În contextul celor enunțate, Ministerul Justiției își prezintă disponibilitatea examinării repetate a proiectului, ulterior definitivării lui în baza opiniilor instituțiilor interesate.

Ministru

Oleg EFRIM

**PROCURATURA GENERALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA**

2006, mun. Chișinău,
str. Mitropolit Bănulescu-Bodoni, 26
tel.: 22-50-75
e-mail: proc-gen@procuratura.md

25.10.2012 nr.4-6d/12-819
la nr. 01/1675 din 12.10.2012

**ГЕНЕРАЛЬНАЯ ПРОКУРАТУРА
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

2006, Кишинев,
ул. Митрополита Бăнулеску-Бодони, 26
тел.: 22-50-75
e-mail: proc-gen@procuratura.md

Dlui Pavel FILIP,
Ministrul Tehnologiei Informației și
Comunicațiilor al Republicii Moldova

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134,
mun. Chișinău

Stimate Doamnă Ministru,

Cu referire la demersul Dumneavoastră nr. 01/1675 din 12 octombrie 2012 privind examinarea și avizarea proiectului Legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative parvenit din partea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Vă comunicăm că Procuratura Generală apreciază pozitiv inițiativa ajustării prevederilor Legii nr. 20-XVI din 03 februarie 2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice și Legii nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007 comunicațiilor electronice la prevederile Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice și Directivei 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE.

Ca urmare a creșterii semnificative a posibilităților oferite de comunicațiile electronice, datele referitoare la utilizarea comunicațiilor electronice sunt deosebit de importante și, în consecință, reprezintă un instrument valoros în vederea prevenirii, cercetării, descoperirii și urmării penale a infracțiunilor.

Totuși, constatăm că unele reglementări propuse în proiect vin în contradicție vădită cu Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică¹, adoptată la Budapesta la 23 noiembrie 2001 și ratificată de către Republica Moldova prin Legea nr. 6 din 02.02.2009 în ceea ce privește dreptul organelor de drept de a solicita și obligația furnizorilor de servicii de a prezenta datele referitoare la utilizatorii lor.

Astfel, potrivit art. 18 alin. (1) din Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, *fiecare parte va adopta măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc necesare pentru a conferi autorităților sale competente dreptul de a ordona: a) unei persoane prezente pe teritoriul său să comunice datele informatice menționate, aflate în posesia sau sub controlul său, care sunt stocate într-un sistem informatic ori pe un suport de stocare informatic; și b) unui furnizor de servicii care*

¹ Care a statuat în preambulul său faptul că statele membre conștientizează „dreptul la protecția datelor personale conferit, de exemplu, prin Convenția Consiliului Europei pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (1981)”,

26/10/2012

oferă prestații pe teritoriul părții să comunice datele din posesia sau de sub controlul său referitoare la abonati și la astfel de servicii. Totodată, în corespundere cu prevederile alineatului 3 al aceluiași articol, expresia **date referitoare la abonati** va desemna orice informație, sub formă de date informatice sau sub orice altă formă, deținută de un furnizor de servicii, referitoare la abonații acestor servicii, altele decât datele referitoare la trafic sau conținut, și care permit stabilirea:

a) tipului de serviciu de comunicații utilizat, dispozițiilor tehnice luate în această privință și perioadei serviciului;

b) identității, adresei poștale sau geografice, numărului de telefon al abonatului și oricărui alt număr de contact, precum și a datelor referitoare la facturare și plată, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii;

c) oricărei alte informații referitoare la locul în care se găsesc echipamentele de comunicație, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii. (sublinierea ne aparține).

Mai mult decât atât, importanța datelor sus-menționate, pentru constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei, s-a demonstrat prin cercetări și experiența practică a organelor de drept din Republica Moldova, precum și a altor state, atât în cadrul urmăririi penale, cât și la executarea comisiilor rogatorii cerute de organele respective din străinătate.

În contextul celor expuse mai sus, în vederea neadmiterii abuzurilor în activitatea de reținere, prelucrare și utilizare a datelor stocate de furnizorii serviciilor de comunicații electronice și creării unui cadru legislativ accesibil, previzibil și clar, considerăm oportună excluderea la litera d) a alineatului 1 de la articolul 7 al Legii nr. 20-XVI din 03 februarie 2009, a sintagmei „inclusiv la tipul de comunicație și la serviciul de care a beneficiat utilizatorul, la modalitatea de plată a serviciului, precum și orice alte date care pot conduce la identificarea utilizatorului”, cu condiția completării articolului 2 al aceluiași act normativ cu un alineat nou care să definească expresia „date referitoare la utilizatori” în strictă conformitate cu prevederile Convenției privind criminalitatea informatică, după cum urmează:

„date referitoare la utilizatori – orice informație, sub formă de date informatice sau sub orice altă formă, deținută de un furnizor de servicii, referitoare la abonații acestor servicii, altele decât datele referitoare la trafic sau conținut, și care permit stabilirea: tipului de serviciu de comunicații utilizat, dispozițiilor tehnice luate în această privință și perioadei serviciului; identității, adresei poștale sau geografice, numărului de telefon al abonatului și oricărui alt număr de contact, precum și a datelor referitoare la facturare și plată, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii; oricărei alte informații referitoare la locul în care se găsesc echipamentele de comunicație, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii”.

Alte obiecții și propuneri nu sunt.

Cu respect,

 Procurorul General

 dr. Valeriu ZUBCO

MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 166
tel. 23-96-25, fax 23-40-68, e-mail: sis@sis.md

MD-2004, Кишинэу, бул. Штефан чел Марэ ши Сфынт, 166
тел. 23-96-25, факс 23-40-68, e-mail: sis@sis.md

15 octombrie 2012

Nr. 45-622

La nr. 01/1675 din 12 octombrie 2012

**Ministerul Tehnologiei
Informației și Comunicațiilor**

A. Briceag

Serviciul de Informații și Securitate a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și expune următoarele obiecții și propuneri.

La art. I, considerăm eronată propunerea de a exclude anumite prevederi din art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 20/2009. Dacă, conform argumentelor autorului, o astfel de prevedere face posibilă comiterea anumitor abuzuri, aceasta necesită a fi modificată și nicidecum exclusă.

Conceptul normei invocate este de a permite stabilirea, în orice condiții, a identității utilizatorului. Determinarea detaliată a datelor ce se permite a fi prezentate autorităților abilitate nu este posibilă din considerentele că sistemele informatice sînt în permanentă perfecționare, iar norma legală poate fi prea rigidă și să nu corespundă necesităților existente la moment, fapt ce va duce la perturbarea activității organelor de ocrotire a normelor de drept.

Totuși, în scopul eliminării oricăror ambiguități și respectării principiilor unanim recunoscute, ținînd cont, totodată, de necesitățile autorităților statului în domeniul prevenirii și combaterii criminalității informatice, propunem expunerea prevederilor art. 7 alin. (1) lit. d) în redacție nouă, după cum urmează:

„d) să prezinte autorităților competente, în temeiul unei solicitări efectuate în condițiile legii, date referitoare la utilizatori, inclusiv la tipul de comunicație și la serviciul de care a beneficiat/beneficiază utilizatorul, la modalitatea de plată a serviciului, la echipamentul utilizat, precum și alte date, de ordin tehnic, privind adresele la care se prestează serviciile, privind identitatea pe care o folosește utilizatorul, dacă acestea pot conduce la identificarea utilizatorului”.

Director adjunct

Valentin DEDIU

Valentin DEDIU

Nr. 01-SJ/937

23 octombrie 2012

la Nr. 01/1675 din 12.10.2012

Ministerul Tehnologiei Informației și
Comunicațiilor

Referitor la solicitarea Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (MTIC) nr. 01/1675 din 12.10.2012 de emitere a unui aviz cu privire la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) susține necesitatea elaborării unui proiect de lege privind îmbunătățirea protecției datelor cu caracter personal în domeniul comunicațiilor electronice și cibernetic, inclusiv în vederea transpunerii Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (denumită în continuare *Directiva 2002/58/CE*), dat fiind faptul că aceasta ar constitui un pas înainte pentru protecția datelor cu caracter personal în Republica Moldova.

În conformitate cu dispozițiile art. 21 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 reieșind din competențele sale legale ANRCETI comunică următoarele.

Ce ține de propunerea de a completa art. 20 alin. (3) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007 (denumită în continuare *Legea nr. 241/2007*), cu o literă nouă, b¹), ANRCETI opinează că *exclusiv* Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (CNPDCP) este autoritatea competentă de punerea în aplicare a prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011 (denumită în continuare *Legea nr. 133/2011*), în conformitate cu atribuțiile stabilite de legea precitată, respectiv este *inadecvat* de a include în *Legea nr. 241/2007* o atribuție a CNPDCP care, deja, este prevăzută în art. 20 alin. (2) lit. a), b) și alin. (3), precum și în art. 26 din *Legea nr. 133/2011*.

Ce ține de completarea Legii nr. 241/2007 cu un capitol nou, X¹, cu titlu introductiv menționăm că obligația prevăzută în art. 76¹ alin.(1) din proiect, se regăsește în art. 20 alin. (2) lit. e) în corelare cu art. 23 alin. (13) lit. f) din *Legea nr. 241/2007*, iar alin. (2) din art. 76¹ al proiectului dublează art. 19 alin. (1) din *Legea nr. 133/2011*.

În contextul în care în Nota informativă se afirmă că propunerea legislativă are ca obiectiv ajustarea Legii nr. 241/2007 la prevederile Directivei 2002/58/CE, ANRCETI opinează că limitarea doar la o completare *sumară* (Capitolul X¹) a Legii nr. 241/2007, nu transpune în mod corespunzător dispozițiile Directivei 2002/58/CE în legislația națională.

În această ordine de idei, după cum reiese din preambulul Legii nr. 133/2011, aceasta creează cadrul juridic necesar aplicării *exclusiv* a Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (în continuare *Directiva 95/46/CE*). Astfel, *Directiva 2002/58/CE* nu este transpusă în *Legea nr. 133/2011*.

Or, dispozițiile Directivei 2002/58/CE transformă principiile stabilite de *Directiva 95/46/CE* în *norme specifice* pentru sectorul comunicațiilor electronice pentru a asigura un nivel înalt de protecție a datelor personale și confidențialității utilizatorilor finali de servicii de comunicații electronice publice.

Director

Sergiu SÎTNIC

Ex: Iurie GASNAȘ
tel. (022) 231 309

448/24.10.12

**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR
CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD-2004, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 48, tel: (+373-22) 820801, 811807, fax: 820807, www.datepersonale.md

Nr. 04-01/ 1232
La nr. 01/1675 din 12 octombrie 2012

„16” octombrie 2012

**Ministerul Tehnologiei Informației
și Comunicațiilor al Republicii Moldova**

Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (Centrul) a examinat proiectul legii pentru completarea și modificarea unor acte legislative (Legea privind prevenirea și combaterea criminalității informatice nr. 20 – XVI din 03 februarie 2009 și Legea comunicațiilor electronice nr. 241 – XVI din 15 noiembrie 2007) și comunică despre susținerea acestuia fără obiecții și propuneri suplimentare.

Vitalie PANIȘ
Director

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE
AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND EUROPEAN INTEGRATION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Str. 31 August 1989 80, MD-2012 Chișinău • Tel: (373 22) 233940 • Fax: (373 22) 232302 • <http://www.mfa.gov.md>

Nr. DI-04/3- 14292 „ 24. 10 2012

Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

Cu referire la scrisoarea nr. 01/1675 din 12.10.2012, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, în limita competențelor funcționale, avizează favorabil proiectul Legii pentru completarea și modificarea unor acte legislative, cu următoarele propuneri:

Avînd în vedere că în conformitate cu Nota Informativă, proiectul a fost elaborat cu scopul ajustării legislației naționale la prevederile legislației UE, se consideră judicios ca setul de materiale să fie întocmit conform prevederilor Regulamentului cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1345 din 24.11.2006.

În special, menționăm necesitatea aplicării art. 16 - 18, ale Regulamentului respectiv, care prevăd că în proiectele de acte normative, după partea introductivă, urmează a fi inserată o mențiune din care să reiasă cu claritate actul UE care a fost preluat, precum și completării setului supus avizării cu Tabelul de concordanță.

Natalia GHERMAN
Viceministru

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75 tel. (373-22) 255-830, fax. (373-22) 255-236 email: mai@mai.gov.md
pagina-web : www.mai.gov.md c/d 210105010370133, Ministerul Finanțelor, Trezoreria Centrală IDNO 1006601000130

Nr. 12/2295 din 14 " 10 " 2012

La nr. 01/1675 din 12 " 10 " 2012

Ministerul Tehnologiei
Informației și Comunicațiilor

[Signature]

Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat și prezentat pentru examinare la propunerea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și comunică următoarele.

În partea ce se referă la modificarea Legii nr.20-XVI din 03 februarie 2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, nu susținem propunerea de modificare a lit.d) din alin.(1) art.7.

În acest sens, menționăm că evoluția și dezvoltarea permanentă a relațiilor în domeniul tehnologiilor informaționale, implică necesitatea colectării și ridicării a mai multor categorii de informații cum ar fi: documente contabile, contracte etc., care în unele cazuri conțin informații pertinente și utile pentru identificarea făptuitorului unei fraude informatice sau altui tip de fraudă în acest domeniu.

Mai mult ca atât, considerăm că excluderea sintagmei „precum și orice alte date care pot conduce la identificarea utilizatorului”, va împiedica nejustificat procesul de desfășurare a activității speciale de investigații.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.art. 20-21 din Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, la etapa avizării proiectul de act legislativ urmează a fi însoțit în mod obligatoriu de nota informativă, care va conține condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv efectul social, economic și de altă natură al realizării elementelor noi ale acestuia.

Alte obiecții și propuneri nu sunt.

Ministru

[Signature]

Dorin RECEAN

460/26.10.12

MINISTERUL ECONOMIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ЭКОНОМИКИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2033, Chişinău, Piaţa Marii Adunări Naţionale, 1
tel. +373-22-25-01-07, fax +373-22-23-40-64
E-mail: mineconcom@mec.gov.md
Pagina web: www.mec.gov.md

MD-2033, Кишинёу, Пляца Марий Адунэрь Націонале, 1
тел. +373-22-25-01-07, факс +373-22-23-40-64
E-mail: mineconcom@mec.gov.md
Веб-страница: www.mec.gov.md

14.10 20/12 nr. 11-5627

Ministerul Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor

Ref. nr.01/1675 din 12.10.2012

Ministerul Economiei a examinat, conform competenţei, proiectul Legii pentru modificarea şi completarea unor acte legislative şi comunică despre lipsa de obiecţii pe marginea acestuia.

**Viceprim-ministru,
ministru**

Valeriu LAZĂR

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ФИНАНСОВ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2005, or. Chișinău, str. Cosmonauților, 7
tel.(373 22) 22-66-29, fax. (373 22) 24-00-55, web: www.minfin.md

26.10.12 Nr. 19-06/2289

La nr. 622/12

**Ministerul Tehnologiei Informației
și Comunicațiilor al Republicii Moldova**

Ministerul Finanțelor a examinat proiectul Legii “*cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative*” și în limita competenței sale funcționale, comunică despre lipsa de propuneri și obiecții.

Viceministru

Victor Barbăneagră

SOCIETATEA PE ACȚIUNI

MOLDTELECOM

Nr. 01-1000/9960
26.10.12

La nr. _____ din _____

Dlui Pavel FILIP,
Ministru al Tehnologiei Informației și
Comunicațiilor al Republicii Moldova

A. Gruda

Stimate Domnule Ministru,

Referitor la scrisoarea nr. 01/1675 din 12.10.2012 a M.T.I.C., S.A. „Moldtelecom” Vă comunică că a examinat proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice nr. 20-XVI din 03.02.2009 și Legii comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15.11.2007.

Menționăm că în redacția actuală a alin. (1) art. 7 al Legii nr. 20-XVI din 03.02.2009, furnizorii de servicii sînt obligați să asigure monitorizarea, supravegherea și păstrarea datelor referitoare la trafic, pe o perioadă de cel puțin 180 de zile calendaristice, pentru identificarea furnizorilor de servicii, utilizatorilor de servicii și a canalului prin al cărui intermediu comunicația a fost transmisă și să asigure descifrarea datelor informatice care se conțin în pachetele protocoalelor de rețea cu conservarea acestor date pe o perioadă de cel puțin 90 de zile calendaristice.

Totodată, în contextul prevederilor actuale din lit. c) alin. (3) art. 20 al Legii nr. 241-XVI din 15.11.2007, informațiile ce țin de serviciile de telefonie mobilă sau fixă sunt păstrate de către furnizorii de servicii de comunicații electronice pe o perioadă de cel puțin un an, iar cele ce țin de rețeaua Internet de cel puțin 6 luni.

Astfel, în redacția actuală a acestor acte legislative este determinat termenul minim pentru acțiunile de monitorizare, supraveghere, păstrare a datelor, descifrare a datelor informatice referitoare la trafic și respectiv, pentru păstrarea informației referitor la serviciile de telefonie mobilă, fixă și Internet nefiind stabilită perioada maximă pentru îndeplinirea obligațiilor impuse furnizorilor de servicii de comunicații electronice.

Conform proiectului de Lege nominalizat, se propune de a defini termenul maxim al perioadei de monitorizare și stocare, care ar fi nu mai mare de doi ani calendaristici, momentul inițial fiind data efectuării sesiunii de comunicație.

Ținem să menționăm că aplicarea de către furnizori a prevederilor proiectului de Lege presupune alocarea unor resurse investiționale și operaționale

pentru componentele hardware și software majorate de circa patru ori în raport cu minimul necesar conform prevederilor actuale. Astfel, propunem determinarea unui termen strict definit luînd în considerare data efectuării comunicării, și anume, la lit. f) și g) alin. (1) art. 7 al Legii nr. 20-XVI din 03.02.2009, după sintagmele „pe o perioadă de”, textele „cel puțin” să fie excluse, iar la lit. c) alin. (3) art. 20 al Legii 241-XVI din 15.11.2007, după sintagmele „vor fi păstrate o perioadă de” și „iar cele ce țin de rețeaua Internet – de” textele „cel puțin” să fie excluse.

În același timp, susținem excluderea sintagmei „precum și orice alte date care pot conduce la identificarea utilizatorului” din prevederile în vigoare la lit. d) alin. (1) art. 7 al Legii nr. 20-XVI din 03.02.2009, deoarece prin această propunere sunt definite exhaustiv domeniile de informații, din care, furnizorii ar fi obligați să prezinte, în temeiul unei solicitări efectuate în condițiile legii către autoritățile competente, careva date.

Suntem de părerea că, alin. (2) art. 9 din Legea 241-XVI din 15.11.2007 în redacția propusă prin proiectul de Lege, exprimă redundant sensul prevederilor actuale, deoarece Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal este o autoritate publică, fapt menționat, deja, în prevederile în vigoare ale alin. (2) art. 9 din Legea 241-XVI din 15.11.2007.

Totodată, considerăm excedentă completarea lit. b) alin. (3) art. 20 din Legea nr. 241-XVI din 15.11.2007 cu alin. b¹) în redacția propusă, deoarece această atribuție este prevăzută în Legea nr. 17-XVI din 15.02.2007 cu privire la protecția datelor cu caracter personal. Prin urmare, menționăm că prevederile Capitolului X¹, constituit doar dintr-un articol, în redacția propusă dublează prevederile speciale din Legea nr. 17-XVI din 15.02.2007.

Cu respect,

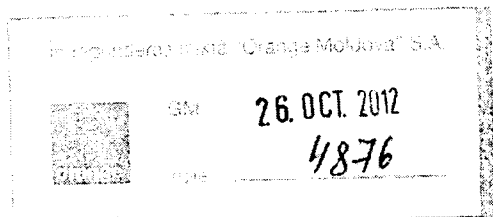

Director General
Vitalie IURCU

I.M. Orange Moldova S.A.
IDNO 1003600106115
Str. Alba Iulia 75, MD-2071 Chisinau
Republica Moldova
Capital social 179499609 lei
Administrator Climoc Liudmila
www.orange.md

Dlui Pavel FILIP
Ministru al Tehnologiilor Informaționale și
Comunicațiilor

Copie: Dlui Vitalie PANIȘ
Director
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu
Caracter Personal

Subiect: Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Stimate Domnule Ministru,

va tritem atașat comentariile și propunerile Orange Moldova la proiectul Legii menționate mai sus,
propus de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

În special, dorim să atragem atenția asupra existenței unor devieri semnificative între actuala Lege
privind prevenirea și combaterea criminalității informatice și Convenția Consiliului Europei privind
criminalitatea informatică, semnată la Budapesta la 23.11.2001 și ratificată prin Legea Republicii
Moldova nr. 6-XVI din 02.02.2009, care a stat la baza acestei Legi, în special în ceea ce privește
obligățiile furnizorilor de servicii privind cooperarea cu autoritățile competente.

De asemenea, remarcăm că proiectul în cauză nu asigură îndeplinirea pct. 38 al Măsurilor adiționale la
Programul național de implementare a Planului de Acțiuni RM-UE în domeniul liberalizării regimului de
vize, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 130 din 24 februarie 2012, care cere racordarea legislației
nre la Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind
prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice, precum și
la Directiva 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea
datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile
publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE.

Noile tehnologii digitale avansate introduse în rețelele de comunicații publice dau naștere la cerințe
specifice de protecție a datelor personale și a confidențialității utilizatorului. La adoptarea Legii
comunicațiilor electronice, Directiva 2002/58/CE nu a fost transpusă. Ca rezultat, în Republica Moldova
apăsesc normele speciale privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul
comunicațiilor electronice publice. Cât privește Directiva 2006/24/CE, aceasta a fost transpusă în Legea
comunicațiilor electronice sumar. Astfel, nu sunt definite clar drepturile și obligațiile furnizorilor de servicii
electronice abonaților, ceea ce creează impedimente nejustificate în activitatea de întreprinzător și nu asigură
o protecție adecvată abonaților.

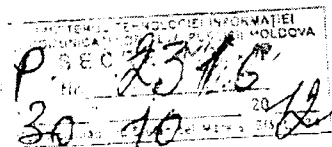
Rămânem la dispoziția autorităților pentru a oferi explicații suplimentare asupra comentariilor și
propunerilor făcute în acest sens.

Cu respect,

Liudmila CLIMOC
Director General

769 / 30.10.12 P. SEC. 2316
30 10 2012

1. Legea privind prevenirea și combaterea criminalității informatice

1.1 La art. 2, se propune de a adăuga definiția următorului termen:

1.1.1 *date referitoare la abonați* – orice informație, sub formă de date informatice sau sub orice altă formă, deținută de un furnizor de servicii, referitoare la abonații acestor servicii, altele decât datele referitoare la trafic sau conținut, și care permit stabilirea:

- a) tipului de serviciu de comunicații utilizat, dispozițiilor tehnice luate în această privință și perioadei serviciului;
- b) identității, adresei poștale sau geografice, numărului de telefon al abonatului și oricărui alt număr de contact, precum și a datelor referitoare la facturare și plată, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii;
- c) oricărei alte informații referitoare la locul în care se găsesc echipamentele de comunicație, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii;"

1.2 La art. 7 alin. (1) lit. a), se propune expunerea acestei norme în următoare redacție:

„să comunice autorităților competente, în condițiile legii, datele din posesia sa sau de sub controlul său referitoare la abonați;"

Prevederile expuse la pct. 1.1 și 1.2 mai sus sunt preluate din art. 18 al Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, semnată la Budapesta la 23.11.2001 și ratificată prin Legea Republicii Moldova nr. 6-XVI din 02.02.2009, care a stat la baza Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice.

Norma actuală, expusă la art. 7 alin. (1) lit. a) al Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, este în contradicție cu Convenția menționată. În acest context, atragem atenția asupra pct. 181 al Raportului explicativ la Convenția în cauză

(<http://conventions.coe.int/Treaty/en/Reports/Html/185.htm>), potrivit căruia art. 18 din Convenție „nu trebuie de înțeles că ar impune o obligație asupra furnizorilor de servicii de a ține evidența abonaților săi, și nici să asigure corectitudinea acestei informații. Astfel, un furnizor de servicii nu este obligat să înregistreze informația privind identitatea utilizatorilor așa-numitelor cartele preplătite pentru serviciile de telefonie mobilă. De asemenea el nu este obligat să verifice identitatea abonaților sau să se opună utilizării pseudonimelor de către utilizatorii serviciilor”.

Prin urmare, un furnizor de servicii poate fi obligat să comunice datele ce permit stabilirea identității abonatului doar dacă datele sunt deținute de el, în baza unui contract sau a unui aranjament de serviciu, adică se află în posesia sau sub controlul lui (cum ar fi cazul în care a semnat un contract de abonament cu abonatul). Convenția nu impune furnizorii să colecteze datele care să permită stabilirea identității abonatului.

1.3 La art. 7 alin. (1) lit. b), se propune expunerea acestei norme în următoare redacție:

„să comunice autorităților competente, în condițiile legii, datele din posesia sa sau de sub controlul său referitoare la trafic pentru prestațiile oferite pe teritoriul Republicii Moldova;"

A se vedea același art. 18 al Convenției, potrivit căruia urmează să fie comunicate doar datele referitoare la prestațiile oferite pe teritoriul țării. De asemenea, este important de a menționa că datele pot fi oferite doar autorităților competente doar în condițiile stabilite de lege (cu autorizarea judecătorului de instrucție, conform art. 132² CPP). A se vedea și pct. 221 din Raportul explicativ la Convenție (<http://conventions.coe.int/Treaty/en/Reports/Html/185.htm>), potrivit căruia art. 20 din Convenție „obligația de a strânge sau înregistra datele referitoare la trafic este aplicabilă doar în măsura în care strângerea sau înregistrarea sunt în limita capacităților tehnice existente al furnizorului de servicii. Acest articol nu obligă furnizorii de servicii să asigure că ei au capacitatea tehnică pentru a efectua strângerea sau înregistrările. El nu le cere să procure sau să dezvolte echipamente noi, să angajeze experți sau să efectueze reconfigurări costisitoare ale propriilor sisteme. Însă, dacă aceste sisteme și personal dispun de capacitatea tehnică existentă pentru a asigura asemenea strângere sau înregistrare, articolul le-ar cere să ia măsurile necesare pentru a angaja asemenea capacitate. De pildă, sistemul poate fi configurat în așa mod, sau programele de calculator pot deja să fie în posesia furnizorului de servicii, ceea ce i-ar permite să ia asemenea măsuri, dar ele nu sunt în mod obișnuit executate sau folosite în

cursul activității operaționale normale a furnizorului de servicii. Articolul dat ar cere de la furnizorul de servicii să angajeze sau să pomească aceste funcționalități, în conformitate cu legea.”

Totodată, este necesar să fie exclusă obligația furnizorilor de servicii de a monitoriza și comunica autorităților competente cazurile de comitere a infracțiunilor informatice. Convenția menționată nu cere impunerea unei asemenea obligații asupra furnizorilor de servicii. Mai mult ca atât, furnizorii de servicii nici nu au posibilitatea de a identifica toate infracțiunile informatice comise de abonații săi.

1.4 La art. 7 alin. (1) lit. c), se propune expunerea acestei norme în următoare redacție:
„să efectueze, la cererea autorității competente, conservarea rapidă a datelor informatice, inclusiv a datelor referitoare la trafic, aflate în posesia sa sau sub controlul său, stocate prin intermediul unui sistem informatic, atunci când există motive de a crede că acestea sunt în mod special susceptibile de pierdere sau de modificare, și să păstreze și să protejeze integritatea datelor atât cât este necesar, cel mult 90 de zile, în scopul de a permite autorităților competente să obțină dezvăluirea acestora, păstrând totodată confidențialitatea cu privire la aplicarea acestei măsuri;”

Redacția propusă ajustează norma în cauză la prevederile art. 16 al Convenției.

1.5 Se propune excluderea art. 7 alin. (1) lit. d), prevederile acestui punct fiind cuprinse, într-o formă mai detaliată și corectă, în propunerile expuse la pct. 1.1 și 1.2.

1.6 Se propune excluderea art. 7 alin. (1) lit. d), prevederile acestui punct fiind cuprinse, într-o formă mai corectă, în art. 20 alin. (3) lit. c) al Legii comunicațiilor electronice. Totodată, pentru ajustarea acestei norme la legislația comunitară și clarificarea conținutului obligației furnizorilor de servicii prevăzut de această normă, se propune transpunerea în Legea comunicațiilor electronice a prevederilor Directivei 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE (în special, art. 2, 3, 5-7).

1.7 Se propune excluderea art. 7 alin. (1) lit. g), deoarece Convenția menționată nu prevede asemenea obligație pentru furnizorii de servicii, iar obligațiile legate de conservarea datelor stocate este cuprinsă în art. 7 alin. (1) lit. c).

1.8 Se propune excluderea art. 7 alin. (2), deoarece Convenția menționată nu prevede asemenea obligație pentru furnizorii de servicii. Furnizorul de servicii este obligat să comunice autorităților competente doar acele date referitoare la trafic care se află în posesia sa sau sub controlul său. A se vedea comentariul la pct. 1.3 mai sus.

2. Legea comunicațiilor electronice

2.1 La art. 5 alin. (2), se propune înlocuirea sintagmei „sau destinatarul” cu sintagma „autoritățile competente în modul stabilit de lege”. Divulgarea informațiilor privind serviciile furnizate destinatarului încalcă dreptul expeditorului la protecția datelor cu caracter personal. A se vedea și art. 8 al Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice: „(1) În cazul în care există posibilitatea prezentării identificării liniei de apel, prestatorul de servicii trebuie să ofere utilizatorului apelant posibilitatea de a împiedica identificarea liniei de apel în mod simplu și gratuit, la fiecare apel. Abonatul apelant trebuie să aibă această posibilitate pentru fiecare linie.
(2) În cazul în care există posibilitatea prezentării identificării liniei de apel, prestatorul de servicii trebuie să ofere abonatului apelant posibilitatea ca, prin mijloace simple și în mod gratuit pentru o utilizare rezonabilă a acestei funcții, să împiedice prezentarea identificării liniei de apel pentru apelurile care intră.”

2.2 La art. 20 alin. (3) lit. c), în conformitate cu art. 6 al Directivei 2006/24/CE, se propune introducerea termenului minim unic de 6 luni și termenului maxim unic de 2 ani pentru păstrarea datelor referitoare la serviciile de telefonie fixă sau mobilă și la serviciile de Internet.

2.3 Se propune transpunerea în lege a prevederilor Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice.

SINTEZĂ

obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice nr. 20 - XVI din 03 februarie 2009

nr. d/o	Ministerele și autoritățile administrative centrale	Conținutul propunerii	Argumentarea deciziei adoptate
1.	Ministerul Economiei	Proiectul este susținut fără obiecții și propuneri	
2.	Ministerul Finanțelor	Proiectul este susținut fără obiecții și propuneri	
3.	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	Proiectul este susținut fără obiecții și propuneri	
4.	Ministerul Justiției	<p>1. La art. I, în vederea aducerii în concordanță a prevederilor Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice cu cadrul normativ relevant, la art. 4 alin. (2), sintagma „desfășoară activități operative de investigate” se va substitui prin sintagma „efectuează măsuri speciale de investigații”, corespunzător terminologiei utilizate de Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații. La fel, la alin. (5) din articolul prenotat, sintagma „Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor” se va substitui prin sintagma „Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor”, potrivit art. 24 din Legea nr. 64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern. Această propunere este valabilă și pentru art. 7 alin. (1) din Legea nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007 comunicațiilor electronice.</p> <p>2. La art. II, amendamentele propuse la Legea comunicațiilor electronice nu reprezintă altceva decât concretizarea drepturilor și atribuțiilor Centrului National pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în calitate de organ de control al prelucrării datelor cu caracter personal, reflectate în Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Respectiv, se consideră inutila dublarea</p>	<p>1. Se acceptă.</p> <p>2, 3, 4, 6. Se acceptă. Modificările la Legea comunicațiilor electronice au fost expuse într-un proiect de lege distinct care se promovează în paralel cu proiectul de lege în cauză.</p>

prevederilor art. 19, 20, 21 și 26 din Legea prenotată. Or, aceasta reprezintă cadrul normativ cu caracter special în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

3. La pct. 2, propunerea de completare a art. 20 alin. (3) din Legea comunicațiilor electronice urmează a se revedea, în contextul precizării unde urmează să se asigure dreptul de acces personalului Centrului National pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (ex. art. 21 alin. (2) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal).

4. Vis-a-vis de propunerea completării Legii comunicațiilor electronice cu un nou capitol, se va reține că, reieșind din prevederile Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative (art. 33), capitolul nu poate fi structurat doar dintr-un singur articol.

5. Nota informativă justifică faptul că proiectul prezentat spre examinare are drept scop ajustarea prevederilor Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice și Legii comunicațiilor electronice la prevederile Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice și Directivei 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice. Prin urmare, acesta necesită a fi coordonat și cu Centrul de armonizare a legislației. Or, în conformitate cu pct. 5 din Regulamentul Centrului de armonizare a legislației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 190 din 21 februarie 2007, de competența acestuia este de a se expune asupra proiectelor actelor legislative și normative, cu relevanța comunitară, elaborate de autoritățile administrației publice centrale, emițînd, în ultima instanță, *declarația de compatibilitate a proiectului de act legislativ și normativ cu legislația comunitară*.

6. În general, considerăm oportună examinarea oportunității revizuirii cadrului normativ relevant domeniului comunicațiilor electronice, în vederea ajustării cu actele comunitare enunțate și promovarea unor amendamente ample pe acest segment, dar nu numai a celor ce vizează posibilitatea de intervenție efectivă a Centrului National pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în domeniul comunicațiilor electronice. Or, Legea privind protecția datelor cu caracter personal, garantează autorității

5. Se acceptă.

		<p>respective suficiente pîrghii de intervenție la capitolul controlului legalității prelucrării datelor cu caracter personal.</p> <p>7. De asemenea, proiectul de act normativ va fi supus și <i>expertizei anticorupție</i> pentru a se verifica dacă corespunde standardelor anticorupție naționale și internaționale, precum și pentru a preveni apariția de noi reglementări care favorizează sau pot favoriza corupția.</p> <p>8. Subsecvent, proiectul necesită a fi coordonat cu Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Serviciul de Informații și Securitate (autorități cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii criminalității informatice - art. 4 din Legea privind prevenirea și combaterea criminalității informatice), etc. Nota informativă necesită a fi semnată de către conducătorul autorității responsabile de promovarea proiectului, iar setul de materiale prezentate spre examinare urmează a fi completat cu actul de aprobare.</p> <p>9. În contextul celor enunțate, Ministerul Justiției își prezintă disponibilitatea examinării repetate a proiectului, ulterior definitivării lui în baza opiniilor instituțiilor interesate.</p>	<p>7. Se acceptă.</p> <p>8. Se acceptă.</p>
5.	Ministerul Afacerilor Externe si Integrării Europene	<p>Avînd în vedere că în conformitate cu Nota informativă, proiectul a fost elaborat cu scopul ajustării legislației naționale la prevederile legislației UE, se consideră judicios ca setul de materiale să fie întocmit conform prevederilor Regulamentului cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1345 din 24.11.2006. În special, menționăm necesitatea aplicării art. 16 - 18, ale Regulamentului respectiv, care prevăd că în proiectele de acte normative, după partea introductivă, urmează a fi inserată o mențiune din care sa reiasă cu claritate actul UE care a fost preluat, precum și completării setului supus avizării cu Tabelul de concordanță.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost completat cu un Tabel de concordanță.</p>
6.	Ministerul Afacerilor Interne	<p>În partea ce se referă la modificarea Legii nr.20-XVI din 03 februarie 2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, nu susținem propunerea de modificare a lit.d) din alin.(1) art.7. În acest sens, menționăm că evoluția și dezvoltarea permanentă a relațiilor în domeniul tehnologiilor informaționale, implică necesitatea colectării și ridicării a mai multor categorii de informații cum ar fi: documente contabile, contracte etc., care în unele cazuri conțin informații pertinente și utile pentru identificarea făptuitorului unei fraude informatice sau altui tip de fraudă în acest domeniu.</p> <p>Mai mult ca atît, considerăm că excluderea sintagmei „precum și orice alte</p>	<p>În conformitate cu avizul Procuraturii Generale, lit. d) din alin.(1) art.7 a fost expusă în redacție nouă, totodată, completîndu-se noțiunile din articolul 2 cu noțiunea „<i>date referitoare la utilizatori</i>” care este conformă cu prevederile Convenției privind criminalitatea informatică și stipulează concret categoriile datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații</p>

		date care pot conduce la identificarea utilizatorului", va împiedica nejustificat procesul de desfășurare a activității speciale de investigații.	electronice, care sînt necesare organelor competente pentru desfășurarea activităților operative de investigație.
7.	Procuratura Generală	<p>Constatăm că unele reglementări propuse în proiect vin în contradicție vădită cu Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta la 23 noiembrie 2001 și ratificată de către Republica Moldova prin Legea nr. 6 din 02.02.2009 în ceea ce privește dreptul organelor de drept de a solicita și obligația furnizorilor de servicii de a prezenta datele referitoare la utilizatorii lor.</p> <p>Astfel, potrivit art. 18 alin. (1) din Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, <i>fiecare parte va adopta măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc necesare pentru a conferi autorităților sale competente dreptul de a ordona: a) unei persoane prezente pe teritoriul său să comunice datele informatice menționate, aflate în posesia sau sub controlul său, care sunt stocate într-un sistem informatic ori pe un suport de stocare informatic; și b) unui furnizor de servicii care oferă prestații pe teritoriul părții să comunice datele din posesia sau de sub controlul său referitoare la abonați și la astfel de servicii.</i> Totodată, în corespundere cu prevederile aliniatului 3 al aceluiași articol, <i>expresia <u>date referitoare la abonați</u> va desemna orice informație, sub forma de date informatice sau sub orice altă formă, deținută de un furnizor de servicii referitoare la abonații acestor servicii, <u>altele decît datele referitoare la trafic sau conținut</u>, și care permit stabilirea:</i></p> <p>a) <i>tipului de serviciu de comunicații utilizat, dispozițiilor tehnice luate în această privință și perioadei serviciului;</i></p> <p>b) <i>identității, adresei poștale sau geografice, numărului de telefon al abonatului și oricărui alt număr de contact, precum și a datelor referitoare la facturare și plata, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii;</i></p> <p>c) <i>oricărei alte informații referitoare la locul în care se găsesc echipament de comunicație, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii.</i> (sublinierea ne aparține).</p> <p>Mai mult decât atât, importanța datelor sus-menționate, pentru constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei, s-a demonstrat prin cercetări și experiența practică a organelor de drept din Republica Moldova, precum și a altor state,</p>	Se acceptă.

		<p>atât în cadrul urmăririi penale, cât și la executarea comisiilor rogatorii cerute de organele respective din străinătate.</p> <p>În contextul celor expuse mai sus, în vederea neadmiterii abuzurilor în activitatea de reținere, prelucrare și utilizare a datelor stocate de furnizorii serviciilor de comunicații electronice și creării unui cadru legislativ accesibil, previzibil și clar, considerăm oportună excluderea la litera d) a alineatului 1 de la articolul 7 al Legii nr. 20-XVI din 03 februarie 2009, a sintagmei „inclusiv la tipul de comunicație și la serviciul de care a beneficiat utilizatorul, la modalitatea de plată a serviciului, precum și orice alte date care pot conduce la identificarea utilizatorului”, cu condiția completării articolului 2 al aceluiași act normativ cu un alineat nou care să definească expresia „date referitoare al utilizatori” în strictă conformitate cu prevederile Convenției privind criminalitatea informatică, după cum urmează:</p> <p><i>„date referitoare la utilizatori - orice informație, sub forma de date informatice sau sub orice altă formă, deținută de un furnizor de servicii, referitoare la abonații acestor servicii, altele decât datele referitoare la trafic sau conținut, și care permit stabilirea: tipului de serviciu de comunicații utilizat, dispozițiilor tehnice luate în această privință și perioadei serviciului; identității, adresei poștale sau geografice, numărului de telefon al abonatului și oricărui alt număr de contact, precum și a datelor referitoare la facturare și plată, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii; oricărei alte informații referitoare la locul în care se găsesc echipamentele de comunicație, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii”.</i></p>	
8.	Serviciul de Informații și Securitate	<p>La art. 1, considerăm eronată propunerea de a exclude anumite prevederi din art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 20/2009. Dacă, conform argumentelor autorului, o astfel de prevedere face posibilă comiterea anumitor abuzuri, aceasta necesită a fi modificată și nicidecum exclusă.</p> <p>Conceptul normei invocate este de a permite stabilirea, în orice condiții, a identității utilizatorului. Determinarea detaliată a datelor ce se permite a fi prezentate autorităților abilitate nu este posibilă din considerentele că sistemele informatice sînt în permanentă perfecționare, iar norma legală poate fi prea rigidă și să nu corespundă necesităților existente la moment, fapt ce va duce la perturbarea activității organelor de ocrotire a normelor de drept.</p> <p>Totuși, în scopul eliminării oricăror ambiguități și respectării principiilor</p>	<p>În conformitate cu avizul Procuraturii Generale, lit. d) din alin.(1) art.7 a fost expusă în redacție nouă, totodată, completîndu-se noțiunile din articolul 2 cu noțiunea „<i>date referitoare la utilizatori</i>” care este conformă cu prevederile Convenției privind criminalitatea informatică și stipulează concret categoriile datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice, care sînt necesare organelor competente pentru desfășurarea</p>

		<p>unanim recunoscute, ținând cont, totodată, de necesitățile autorităților statului în domeniul prevenirii și combaterii criminalității informatice, propunem expunerea prevederilor art. 7 alin. (1) lit. d) în redacție nouă, după cum urmează:</p> <p>„d) să prezinte autorităților competente, în temeiul unei solicitări efectuate în condițiile legii, date referitoare la utilizatori, inclusiv la tipul de comunicație și la serviciul de care a beneficiat/beneficiază utilizatorul, la modalitatea de plată a serviciului, la echipamentul utilizat, precum și alte date, de ordin tehnic, privind adresele la care se prestează serviciile, privind identitatea pe care o folosește utilizatorul, dacă acestea pot conduce la identificarea utilizatorului”</p>	activităților operative de investigație.
9.	ANRCETI	<p>1. Ce ține de propunerea de a completa art. 20 alin. (3) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007 (denumită în continuare <i>Legea nr. 241/2007</i>), cu o literă nouă, b¹), ANRCETI opinează că <i>exclusiv</i> Centrul National pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (CNPDCP) este autoritatea competentă de punerea în aplicare a prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011 (denumită în continuare <i>Legea nr. 133/2011</i>), în conformitate cu atribuțiile stabilite de legea precitată, respectiv este <i>inadecvat</i> de a include în Legea nr. 241/2007 o atribuție a CNPDCP care, deja, este prevăzută în art. 20 alin. (2) lit. a), b) și alin. (3), precum și în art. 26 din Legea nr. 133/2011.</p> <p>2. Ce ține de completarea Legii nr. 241/2007 cu un capitol nou, X¹, cu titlu introductiv menționăm că obligația prevăzută în art. 76¹ alin.(1) din proiect, se regăsește în art. 20 alin. (2) lit. e) în corelare cu art. 23 alin. (13) lit. 0 din Legea nr. 241/2007, iar alin. (2) din art. 76¹ al proiectului dublează art. 19 alin. (1) din Legea nr. 133/2011.</p> <p>3. În contextul în care în Nota informativă se afirmă că propunerea legislativă are ca obiectiv ajustarea Legii nr. 241/2007 la prevederile Directivei 2002/58/CE, ANRCETI opinează că limitarea doar la o completare sumară (Capitolul X¹) a Legii nr. 241/2007, nu transpune în mod corespunzător dispozițiile Directivei 2002/58/CE în legislația națională.</p> <p>În această ordine de idei, după cum reiese din preambulul Legii nr. 133/2011, aceasta creează cadrul juridic necesar aplicării exclusiv a Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 <i>privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date</i> (în continuare <i>Directiva 95/46/CE</i>). Astfel, Directiva 2002/58/CE nu este</p>	Modificările la Legea comunicațiilor electronice au fost expuse într-un proiect de lege distinct care se promovează în paralel cu proiectul de lege în cauză.

		<p>transpusă în Legea nr. 133/2011.</p> <p>Or, dispozițiile Directivei 2002/58/CE transformă principiile stabilite de Directiva 95/46/CE în norme specifice pentru sectorul comunicațiilor electronice pentru a asigura un nivel înalt de protecție a datelor personale și confidențialității utilizatorilor finali de servicii de comunicații electronice publice.</p>	
10.	<p>Ministerul Justiției (avizul prezentat Cancelariei de Stat)</p>	<p>1. La art. 1 subliniem faptul, că dacă este stabilită identitatea nu mai este nevoie de oferit informație despre numărul de telefon, amplasarea geografică sau adresa poștală, fiindcă aceste informații nu sunt relevante pentru tragerea la răspundere sau alte acțiuni, acestea sunt doar informații indicate de abonat, utilizator în contract în vederea încheierii contractului și nu sunt evocatoare pentru alte raporturi juridice. Oricine poate indica aceste date numai în scopul încheierii unui contract și poate utiliza aceste date în acest scop, în timp ce ar putea să aibă alt număr de telefon, adresă și amplasare geografică, iar adresa poștală este indicată pentru corespondență cu furnizorul serviciului și poate să nu corespundă cu domiciliul sau sediul abonatului.</p> <p>2. Totodată, sursa publicării se va indica după cum urmează: (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 11-12, art. 17).</p> <p>3. Întrucât proiectul a fost elaborat în vederea ajustării prevederilor Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice la Directiva 2002/58/CE Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice și Directiva 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice de modificare a Directivei 2002/58/CE acesta urmează a fi coordonat cu Centrul de armonizare a legislației.</p> <p>4. De asemenea, proiectul de act normativ va fi supus expertizei anticorupție pentru a se verifica dacă corespunde standardelor anticorupție naționale și internaționale, precum și pentru a preveni apariția de noi reglementări care ar putea favoriza corupția.</p>	<p>1. Nu se acceptă. Noțiunea „<i>date referitoare la utilizatori</i>” a fost formulată în strictă conformitate cu prevederile Convenției privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta la 23 noiembrie 2001 și ratificată de către Republica Moldova prin Legea nr. 6 din 02.02.2009.</p> <p>2. Se acceptă.</p> <p>3. Nu se acceptă. În conformitate cu Tabelul de concordanță proiectul vizează ajustarea Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice doar cu Articolul 6 din Directiva 2006/24/CE ce vizează perioada de păstrare a datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice, fiind compatibil în acest sens cu Directiva menționată.</p> <p>4. Se acceptă.</p>

Ministru

Pavel FILIP

Sinteză

obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice nr. 20 - XVI din 03 februarie 2009 parvenite în cadrul consultării publice

nr. d/o	Autorul propunerii	Conținutul propunerii	Argumentarea deciziei adoptate
1.	S.A. "Orange Moldova"	<p>1. La art. 2, se propune de a adăuga definiția următorului termen:</p> <p>1.1.1 date referitoare la abonat - orice informație, sub forma de date informatice sau sub orice altă formă, deținută de un furnizor de servicii referitoare la abonații acestor servicii, altele decât datele referitoare la trafic sau conținut, și care permit stabilirea:</p> <p>a) tipului de serviciu de comunicații utilizat, dispozițiilor tehnice luate în această privință și perioadei serviciului;</p> <p>b) identității, adresei poștale sau geografice, numărului de telefon al abonatului și oricărui alt număr de contact, precum și a datelor referitoare la facturare și plată, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii;</p> <p>c) oricărei alte informații referitoare la locul în care se găsesc echipamentele de comunicație, disponibile în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii;"</p> <p>2. La art. 7 alin. (1) lit. a), se propune expunerea acestei norme în următoare redacție:</p> <p>„să comunice autorităților competente, în condițiile legii, datele din posesia sa sau de sub controlul său referitoare la abonați;"</p> <p>prevederile expuse la pct. 1.1 și 1.2 mai sus sunt preluate din art. 18 al Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, semnată la Budapesta la 23.11.2001 și ratificată prin Legea Republicii Moldova nr. 6-XVI din 02.02.2009, care a stat la baza Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice.</p> <p>Norma actuală, expusă la art. 7 alin. (1) lit. a) al Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, este în contradicție cu Convenția menționată. În acest context, atragem atenția asupra pct. 181 al Raportului explicate la Convenția în cauză (http://conve4ions.coe.int/treaty/en/Reports/Htm1/185.htm), potrivit căruia art. 18 din Convenție „nu trebuie de înțeles că ar impune o obligație asupra furnizorilor de servicii de a ține evidența abonaților săi, și nici să asigure</p>	<p>1. Se acceptă.</p> <p>În conformitate cu avizul Procuraturii Generale, lit. d) din alin.(1) art.7 a fost expusă în redacție nouă, totodată, completându-se noțiunile din articolul 2 cu noțiunea „<i>date referitoare la utilizatori</i>” care este conformă cu prevederile Convenției privind criminalitatea informatică și stipulează concret categoriile datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice, care sînt necesare organelor competente pentru desfășurarea activităților operative de investigație.</p> <p>2. Nu se acceptă. Obligație de ținere a evidenței utilizatorilor de servicii este una distinctă față obligația de prezentare autorităților competente, în temeiul unei solicitări efectuate în condițiile legii, a datelor referitoare la utilizatori, care de fapt este stipulată la lit. d).</p>

corectitudinea acestei informații. Astfel, un furnizor de servicii nu este obligat să înregistreze informația privind identitatea utilizatorilor așa-numitelor cartele preplătite pentru serviciile de telefonie mobilă. De asemenea el nu este obligat să verifice identitatea abonaților sau să se opună utilizării pseudonimelor de către utilizatorii serviciilor".

Prin urmare, un furnizor de servicii poate fi obligat să comunice datele ce permit stabilirea identității abonatului doar dacă datele sunt deținute de el, în baza unui contract sau a unui aranjament de servicii, adică se află în posesia sau sub controlul lui (cum ar fi cazul în care a semnat un contract de abonament cu abonatul). Convenția nu impune furnizorii să colecteze datele care să permită stabilirea identității abonatului.

3. La art. 7 alin. (1) lit. b), se propune expunerea acestei norme în următoare redacție:

„să comunice autorităților competente, în condițiile legii, datele din posesia sa sau de sub controlul său referitoare la trafic pentru prestațiile oferite pe teritoriul Republicii Moldova;”

A se vedea același art. 18 al Convenției, potrivit căruia urmează să fie comunicate doar datele referitoare la prestațiile oferite pe teritoriul țării. De asemenea, este important de a menționa că datele pot fi oferite doar autorităților competente doar în condițiile stabilite de lege (cu autorizarea judecătorului de instrucție, conform art. 132² CPP). A se vedea și pct. 221 din Raportul explicativ la Convenție (<http://conventions.coe.int/rreatv/en/Reports/Htm 1/185.htm>) potrivit căruia art. 20 din Convenție „obligația de a strânge sau înregistra datele referitoare la trafic este aplicabilă doar în măsura în care strângerea sau înregistrarea sunt în limita capacităților tehnice existente al furnizorului de servicii. Acest articol nu obligă furnizorii de servicii să asigure că ei au capacitatea tehnică pentru a efectua strângerile sau înregistrările. El nu le cere să procure sau să dezvolte echipamente noi, să angajeze experți sau să efectueze reconfigurări costisitoare ale propriilor sisteme. Însă, dacă aceste sisteme și personal dispun de capacitatea tehnică existentă pentru a asigura asemenea strângere sau înregistrare, articolul le-ar cere să ia măsurile necesare pentru a angaja asemenea capacitate. De pildă, sistemul poate fi configurat în așa mod, sau programele de calculator pot deja să fie în posesia furnizorului de servicii, ceea ce i-ar permite să ia asemenea măsuri, dar ele nu sunt în mod obișnuit executate sau folosite în *cursul activității operaționale normale a furnizorului de servicii*. Articolul dat ar cere de la furnizorul de servicii să angajeze sau să

3. **Nu se acceptă.** Propunerea este una excesivă scopului propus al proiectului de lege și poate fi expusă ulterior în cadrul monitorizării de către MAI a implementării Legii nr. 20 - XVI din 03 februarie 2009.

	<p><i>pornească aceste funcționalități, în conformitate cu legea."</i></p> <p>Totodată, este necesar să fie exclusă obligația furnizorilor de servicii de a monitoriza și comunica autorităților competente cazurile de comitere a infracțiunilor informatice. Convenția menționată nu cere impunerea unei asemenea obligații asupra furnizorilor de servicii. Mai mult ca atât, furnizorii de servicii nici nu au posibilitatea de a identifica toate infracțiunile informatice comise de abonații săi.</p> <p>4. La art. 7 alin. (1) lit. c), se propune expunerea acestei norme în următoare redacție: „să efectueze, la cererea autorității competente, conservarea rapidă a datelor informatice, inclusiv a datelor referitoare la trafic, aflate în posesia sa sau sub controlul său, stocate prin intermediul unui sistem informatic, atunci când există motive de a crede ca acestea sunt în mod special susceptibile de pierdere sau de modificare, și să păstreze și să protejeze integritatea datelor atât cât este necesar, cel mult 90 de zile, în scopul de a permite autorităților competente să obțină dezvăluirea acestora, păstrând totodată confidențialitatea cu privire la aplicarea acestei măsuri;”</p> <p>Redacția propusă ajustează norma în cauză la prevederile art. 16 al Convenției.</p> <p>5. Se propune excluderea art. 7 alin. (1) lit. d), prevederile acestui punct fiind cuprinse, într-o formă mai detaliată și corectă, în propunerile expuse la pct. 1.1 și 1.2.</p> <p>6. Se propune excluderea art. 7 alin. (1) lit. d), prevederile acestui punct fiind cuprinse, într-o formă mai corectă, în art. 20 alin. (3) lit. c) al Legii comunicațiilor electronice. Totodată, pentru ajustarea acestei norme la legislația comunitară și clarificarea conținutului obligației furnizorilor de servicii prevăzut de această normă, se propune transpunerea în Legea comunicațiilor electronice a prevederilor Directivei 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE (in special, art. 2, 3, 5-7).</p> <p>7. Se propune excluderea art. 7 alin. (1) lit. g), deoarece Convenția menționată nu prevede asemenea obligație pentru furnizorii de servicii, iar obligațiile legate de conservarea datelor stocate este cuprinsă în art. 7 alin. (1) lit. c).</p> <p>8. Se propune excluderea art. 7 alin. (2), deoarece Convenția menționată nu prevede asemenea obligație pentru furnizorii de servicii. Furnizorul de servicii este obligat să comunice autorităților competente doar acele date referitoare la</p>	<p>4. Nu se acceptă. Propunerea este una excesivă scopului propus al proiectului de lege și poate fi expusă ulterior în cadrul monitorizării de către MAI a implementării Legii nr. 20 - XVI din 03 februarie 2009.</p> <p>5,6. Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Procuraturii Generale, lit. d) din alin.(1) art.7 a fost expusă în redacție nouă, totodată, completându-se noțiunile din articolul 2 cu noțiunea „<i>date referitoare la utilizatori</i>” care este conformă cu prevederile Convenției privind criminalitatea informatică și stipulează concret categoriile datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice, care sînt necesare organelor competente pentru desfășurarea activităților operative de investigație.</p> <p>7,8. Nu se acceptă. Propunerea este una excesivă scopului propus al proiectului de lege și poate fi expusă ulterior în cadrul monitorizării de către MAI a implementării Legii nr. 20 - XVI din 03 februarie 2009.</p>
--	---	--

		<p>trafic care se află în posesia sa sau sub controlul său. A se vedea comentariul la pct. 1.3 mai sus.</p> <p>Legea comunicațiilor electronice</p> <p>2.1 La art. 5 alin. (2), se propune înlocuirea sintagmei „sau destinatarul” cu sintagma „autoritățile competente în modul stabilit de lege”. Divulgarea informațiilor privind serviciile furnizate destinatarului încalcă dreptul expeditorului la protecția datelor cu caracter personal. A se vedea și art. 8 al Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice: „(1) În cazul în care există posibilitatea prezentării identificării liniei de apel, prestatorul de servicii trebuie să ofere utilizatorului apelant posibilitatea de a împiedica identificarea liniei de apel în mod simplu și gratuit, la fiecare apel. Abonatul apelant trebuie să aibă această posibilitate pentru fiecare linie.</p> <p>(2) În cazul în care există posibilitatea prezentării identificării liniei de apel, prestatorul de servicii trebuie să ofere abonatului apelant posibilitatea ca, prin mijloace simple și în mod gratuit pentru o utilizare rezonabilă a acestei funcții, să împiedice prezentarea identificării liniei de ape pentru apelurile care intră.”</p> <p>2.2 La art. 20 alin. (3) lit. c), în conformitate cu art. 6 al Directivei 2006/24/CE, se propune introducerea termenului minim unic de 6 luni și termenului maxim unic de 2 ani pentru păstrarea datelor referitoare la serviciile de telefonie fixă sau mobilă și la serviciile de Internet.</p> <p>2.3 Se propune transpunerea în lege a prevederilor Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iunie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice.</p>	<p>Modificările la Legea comunicațiilor electronice au fost expuse într-un proiect de lege distinct care se promovează în paralel cu proiectul de lege în cauză.</p>
2.	S.A. “Moldtelecom”	<p>1. Menționăm că în redacția actuală a alin. (1) art. 7 al Legii nr. 20-XVI din 03.02.2009, furnizorii de servicii sînt obligați să asigure monitorizarea, supravegherea și păstrarea datelor referitoare la trafic, pe o perioadă de cel puțin 180 de zile calendaristice, pentru identificarea furnizorilor de servicii, utilizatorilor de servicii și a canalului prin al cărui intermediu comunicația a fost transmisă și să asigure descifrarea datelor informatice care se conțin în pachetele protocoalelor de rețea cu conservarea acestor date pe o perioadă de cel puțin 90 de zile calendaristice.</p> <p>Totodată, în contextul prevederilor actuale din lit. c) alin. (3) art. 20 al Legii nr. 241-XVI din 15.11.2007, informațiile ce țin de serviciile de</p>	<p>1. Se acceptă.</p> <p>Proiectul de lege prevede stabilirea clară a perioadei maxime pentru păstrarea datelor de către furnizori de servicii de comunicații electronice prin modificări propuse la art.7 alin (1) lit. f) și g).</p>

	<p>telefonie mobilă sau fixă sunt păstrate de către furnizorii de servicii de comunicații electronice pe o perioadă de cel puțin un an, iar cele ce țin de rețeaua Internet de cel puțin 6 luni.</p> <p>Astfel, în redacția actuală a acestor acte legislative este determinat termenul minim pentru acțiunile de monitorizare, supraveghere, păstrare a datelor, descifrare a datelor informatice referitoare la trafic și respectiv, pentru păstrarea informației referitor la serviciile de telefonie mobilă, fixă și Internet nefiind stabilită perioada maximă pentru îndeplinirea obligațiilor impuse furnizorilor de servicii de comunicații electronice.</p> <p>Conform proiectului de Lege nominalizat, se propune de a defini termenul maxim al perioadei de monitorizare și stocare, care ar fi nu mai mare de doi ani calendaristici, momentul inițial fiind data efectuării sesiunii de comunicație.</p> <p>Ținem să menționăm că aplicarea de către furnizori a prevederilor proiectului de Lege presupune alocarea unor resurse investiționale și operaționale pentru componentele hardware și software majorate de circa patru ori în raport cu minimul necesar conform prevederilor actuale. Astfel, propunem determinarea unui termen strict definit luând în considerare data efectuării comunicării, și anume, la lit. f) și g) alin. (1) art. 7 al Legii nr. 20-XVI din 03.02.2009, după sintagmele „pe o perioadă de”, textele „cel puțin” să fie excluse, iar la lit. c) alin. (3) art. 20 al Legii 241-XVI din 15.11.2007, după sintagmele „vor fi păstrate o perioadă de” și „iar cele ce țin de rețeaua Internet - de” textele „cel puțin” să fie excluse.</p> <p>2. În același timp, susținem excluderea sintagmei „precum și orice alte date care pot conduce la identificarea utilizatorului” din prevederile in vigoare la lit. d) alin. (1) art. 7 al Legii nr. 20-XVI din 03.02.2009, deoarece prin această propunere sunt definite exhaustiv domeniile de informații, din care, furnizorii ar fi obligați să prezinte, în temeiul unei solicitări efectuate în condițiile legii către autoritățile competente, careva date.</p> <p>3. Suntem de părerea că, alin. (2) art. 9 din Legea 241-XVI din</p>	<p>2. Se acceptă.</p> <p>În conformitate cu avizul Procuraturii Generale, lit. d) din alin.(1) art.7 a fost expusă în redacție nouă, totodată, completându-se noțiunile din articolul 2 cu noțiunea „<i>date referitoare la utilizatori</i>” care este conformă cu prevederile Convenției privind criminalitatea informatică și stipulează concret categoriile datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice, care sînt necesare organelor competente pentru desfășurarea activităților operative de investigație.</p>
--	--	--

	<p>15.11.2007 în redacția propusă prin proiectul de Lege, exprimă redundant sensul prevederilor actuale, deoarece Centrul National pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal este o autoritate publică, fapt menționat, deja, în prevederile în vigoare ale alin. (2) art. 9 din Legea 241-XVI din 15.11.2007.</p> <p>4. Totodată, considerăm excedentă completarea lit. b) alin. (3) art. 20 din Legea nr. 241-XVI din 15.11.2007 cu alin. b¹) în redacția propusă, deoarece această atribuție este prevăzută în Legea nr. 17-XVI din 15.02.2007 cu privire la protecția datelor cu caracter personal. Prin urmare, menționăm că prevederile Capitolului X, constituit doar dintr-un articol, în redacția propusă dublează prevederile speciale din Legea nr. 17-XVI din 15.02.2007.</p>	<p>3,4. Modificările la Legea comunicațiilor electronice au fost expuse într-un proiect de lege distinct care se promovează în paralel cu proiectul de lege în cauză.</p>
--	--	--

Ministru

Pavel FILIP